

CYKL ZAJĘĆ Z „HOBBITA” J.R.R. TOLKIENA

Proponowany tutaj cykl zajęć z „Hobbita” jest efektem mojej kilkuletniej pracy dydaktycznej z dziećmi i młodzieżą. Może być zrealizowany w gimnazjum na profilu rozszerzonym, lub na zajęciach dodatkowych. Składa się z dziewięciu ramowych scenariuszy lekcji, do których dołączam sprawdzian dostosowany do cyklu oraz propozycje tematów prac pisemnych. Dodatkowo zamieszczam propozycje imprez oraz zajęć ponadplanowych, które można przeprowadzić niezależnie od całości: na lekcji języka polskiego, kółku polonistycznym, lekcji bibliotecznej, czy nawet na godzinie wychowawczej. Podane poniżej scenariusze można skrócić i przystosować do profilu ogólnego. Dodatkowo załączam również test czytania ze zrozumieniem oparty na fragmencie z „Hobbita” wraz z kryteriami oceniania.

VIII. „HOBBIT” J.R.R. TOLKIENA JAKO POWIEŚĆ Z GATUNKU FANTASY

Czas trwania: 45 minut.

UWAGA: Zajęcia mają na celu usystematyzowanie powieści w pewnych kryteriach gatunkowych. Ważne jest, by przekazane przez nauczyciela wiadomości zostały zapisane w formie notatki – najlepiej na lekcji.

Wprowadzenie:

Tolkien w swoich powieściach skonstruował zupełnie inny świat: stworzył nową historię, mitologię i geografię. Wymyślił rzeczywistość, która – mimo swej baśniowości – wydaje się nam całkiem realna, właśnie dzięki perfekcji, z jaką została uformowana. Opracował nawet specjalną rachubę czasu, stworzył język elfów oraz wykreował różne plemiona zamieszkujące Śródziemie. „Hobbit” to zaledwie mała częśćka tolkienowskiej rzeczywistości. Powieść to zmitologizowana baśń.

O PRZYNALEŻNOŚCI POWIEŚCI DO GATUNKU FANTASTY, ŚWIADCZĄ NASTĘPUJĄCE ELEMENTY:

1. Specjalna rachuba czasu

Czas u Tolkiena podzielony jest na ery, na lata, miesiące i dni tygodnia – podobnie, jak w naszym świecie. Jednak w tym czasie mają miejsce magiczne dni (np. Dzień Durina) i momenty (np. odczytanie runów księżycowych w wigilię Śródlecia)

2. Walka dobra ze złem

3. Magiczne postacie

Do nich należą czarodzieje, którzy są odpowiedzialni za losy świata i mają przywilej jasnowidzenia

Gandalf zaangażował się w wyprawę do Ereboru i posłał na nią Bilba, gdyż miał przecucie, że Hobbit pomoże w realizacji planów Thorina Dębowej Tarczy oraz zgładzeniu smoka.

4. Wspólny język dla wszystkich ludów Śródziemia

Wszystkie plemiona porozumiewają się we Wspólnej Mowie, mówić umieją także: smok Smaug i upersonifikowane zwierzęta: Drozd i Kruk Roak oraz pająki, orły i wilki.

5. Miejsca magiczne

Jest to np. dom Elronda w Rivendell, gdzie zawsze można odpocząć, nabrać sił, odzyskać zdrowie. Można tam zostać na kilka dni, lub nawet na całe życie.

6. Nieśmiertelność elfów

Elfy, w odróżnieniu od ludzi, nie umierają. Jednak odchodzą, gdy kończy się ich epoka. We „Władcy Pierścieni” dowiadujemy się, że wraz końcem Trzeciej Ery (gdy zostaje zniszczony Pierścień Władzy, a Sauron pokonany) wielu elfów opuszcza Śródziemie.

Podsumowanie:

Wszystkie wyżej wymienione cechy sprawiają, że świat powieści Tolkiena jest żywy i bliski nam. To świat baśni i mitycznych legend, do którego zawsze bardzo chętnie się wraca.

MATERIAŁY:

BIBLIOGRAFIA PODMIOTOWA:

J.R.R. Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*, tłum. M. Skibniewska, Iskry, W-wa 1997.

BIBLIOGRAFIA PRZEDMIOTOWA:

R. Foster, *Encyklopedia Śródziemia*, Amber, W-wa 1998.

J. Carpenter, *Wizjoner i marzyciel*, Alfa, W-wa 1997. – Biografia pisarza (może być również inna pozycja biograficzna dotycząca Tolkiena) – z tej pozycji pochodzi biografia przygotowana przez nauczyciela.

A. Kubala, *Przewodnik po nazwach miejscowych Śródziemia*, Amber, W-wa

J.R.R. Tolkien, *Władca Pierścieni*, tłum. M. Skibniewska, wyd. Muza, W-wa 2002.

J.R.R. Tolkien, *Silmarillion*, tłum. M. Skibniewska, wyd. Amber, W-wa 2007.

J.R.R. Tolkien, *Niedokończone opowieści*, wyd. Amber, W-wa 2007.

K.W. Fonstad, *Atlas Śródziemia*, Amber, W-wa 2007.

D. Day, *Pierścień Tolkiena*, Amber, W-wa 1997.

MATERIAŁY DODATKOWE:

Rekwizyty (elementy stroju, fajka, mapy, itd...) (wymienione są każdorazowo w „Uwagach”)

UWAGA: Każdorazowo nauczyciel informuje uczniów, jaki będzie temat kolejnych zajęć, by ci mogli się przygotować. Standardowym zadaniem domowym jest zebranie przez uczniów informacji potrzebnych do przeprowadzenia zajęć. Nie wystarczy, że nauczyciel będzie przygotowany. Wymagane jest również, by uczniowie orientowali się w omawianym temacie. Wówczas lepiej przyswoją sobie wiadomości i bardziej docenią powieść Tolkiena.